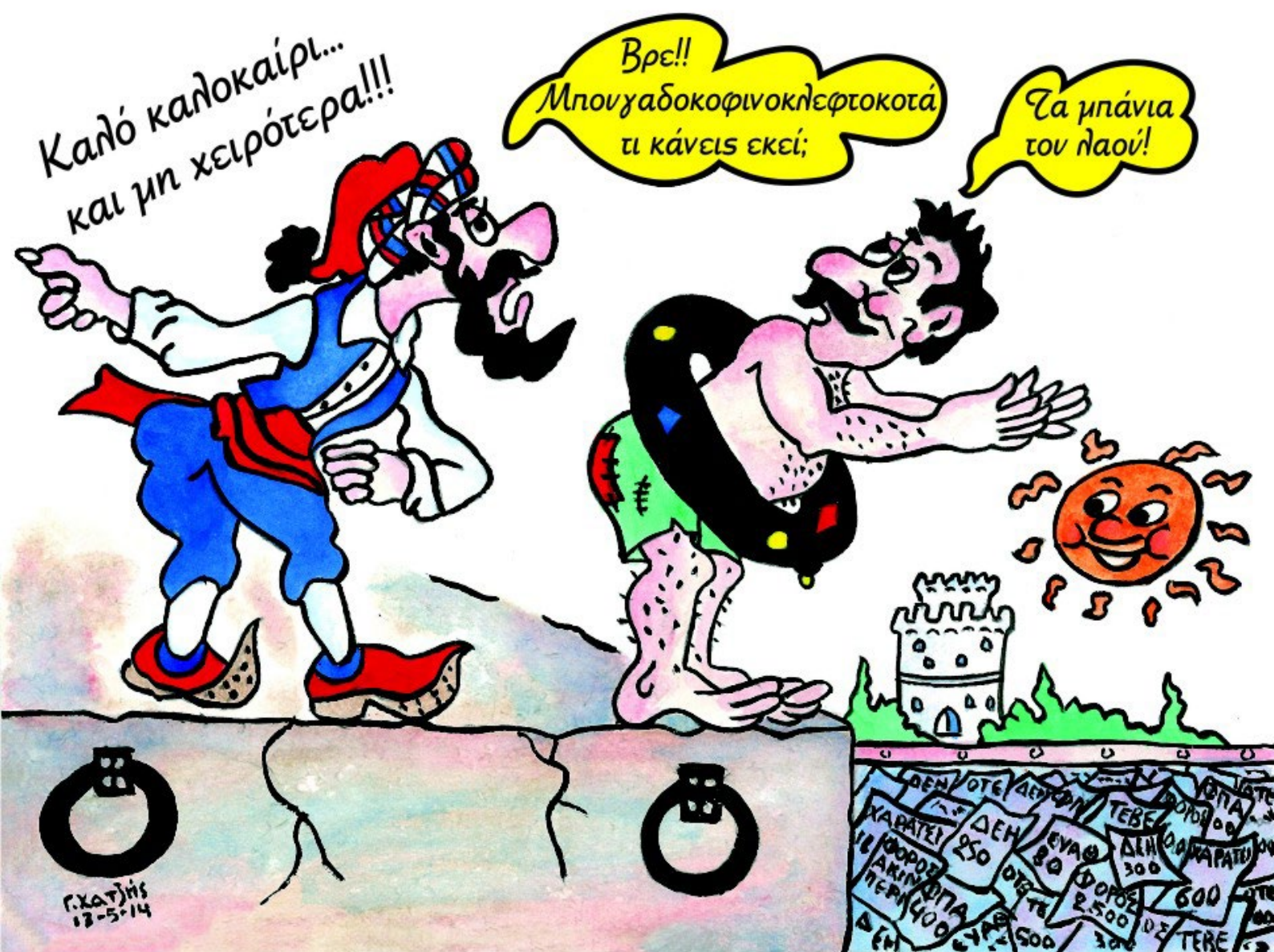


Ο ΚΑΡΑΓΚΚΙΟΖΗΣ ΜΑΣ

περίοδος Δ' | τεύχος 135 | Ιούνιος 2019





τεύχος 135
Ιούνιος 2019

περιεχόμενα

Της σύνταξης	2
8 ^ο Φεστιβάλ Νέας Ιωνίας	3
Βιογραφικά μουσικών του Φεστιβάλ	4
Το Εξοχικό του Καραγκιόζη στη Σαλαμίνα	7
Ο Βάγγος στον Παράδεισο	8
Ο Καραγκιόζης στην ποίηση του Τ. Γαλάτη ...	9
Φασουλής και Καραγκιόζης στην Αίγυπτο των Ελλήνων	13
Βάγγος: Τα πρώτα βήματα	14
Ψάθα και ψαθάκι	18
Του Μπαρμπούτη τα καμώματα	20

εξώφυλλο: σχέδιο του Γιάννη Χατζή

Ο Καραγκιόζης μας

Μηνιαία ηλεκτρονική έκδοση
του Πανελλήνιου Σωματείου Θεάτρου Σκιών

Συντακτική επιτροπή

Σωκράτης Κοτσορές
Δημήτρης (Τάκης) Κωστιδάκης
Ιάσωνας Μελισσηνός
Κ. Ψυχραιμίας

Επιμέλεια κειμένων: Τάσος Κούζαρος

επικοινωνία

okaragkiozismas@gmail.com

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1925

Τζωρτζ 6, Αθήνα 10677

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Πάνος Καπετανίδης 210 4616664 - 6977357493

Δημήτρης (Τάκης) Κωστιδάκης 6942013881

www.karagkiozis.com

e-mail: panoskap@hotmail.com

somateiokaragkiozh@gmail.com

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΡΦΙΑΤΗΣ

Ο ΒΑΓΓΟΣ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

Αναμνήσεις Ευάγγελου Κορφιάτη (Βάγγου)
παίκτη του Θεάτρου Σκιών

Έρευνα-Καταγραφή-Τεκμηρίωση-Σημειώσεις
Λευτέρης Ξανθόπουλος

Εισαγωγή
Πέτρος Μάρκαρης



ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ



ΔΩΡΙΣΤΕ ΜΙΑ ΦΙΓΟΥΡΑ

στο αρχείο του Σωματείου μας!



Όσα μέλη ή φίλοι έχουν την ικανότητα να κατασκευάζουν φιγούρες, σκηνικά, ρεκλάμες ή έχουν στην κατοχή τους υλικό σχετικό με το Θέατρο Σκιών (συλλεκτικό ή καινούργια κατασκευή), καλούνται να ενισχύσουν το Ιστορικό Αρχείο του Σωματείου, κάνοντας μια τέτοια δωρεά.

ΤΑ ΝΕΑ
ΤΑ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ

ειδήσεις, ενημερώσεις, σχολιασμοί από το Σωματείο μας

8^ο Φεστιβάλ Καραγκιόζη στη Νέα Ιωνία 18-23 Ιουνίου 2019

ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ
ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

8^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ
Νέας Ιωνίας

Από
18 μέχρι
23 Ιουνίου
2019

Κάθε βράδυ
ώρα 8:30
Πλατεία
Αγ. Γεωργίου
πλησίον ΗΣΑΠ Ν. Ιωνίας

ΑΦΙΣΕΡΜΑ ΣΤΟΝ
ΓΙΑΝΝΟ ΜΠΑΛΟΥΡΔΟ

παραστάσεις
με ζωντανή
μουσική

ΕΙΣΟΔΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΗ

8^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ
ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τρίτη 18 Ιουνίου Ο Καραγκιόζης στο Μοριά
Με τον Αυγήρη Μπαλούρδο

Τετάρτη 19 Ιουνίου Το τσίρκο των Βαλκανίων
Με τον Τάσο Τσώνη

Πέμπτη 20 Ιουνίου Ο Καραγκιόζης Ιππότης
Με τον Γιώργο Αθανασίου

Παρασκευή 21 Ιουνίου Ο Καραγκιόζης και η μούμια του Φαραώ
Με τον Μιχάλη Θεοδωρόπουλο

Σάββατο 22 Ιουνίου Ο Καραγκιόζης Σφουγγαράς
Με τον Αλέξανδρο Μελισσινό

Κυριακή 23 Ιουνίου Το λαχείο
Με τον Νίκο Αρχυρόπουλο

Ο Καραγκιόζης γραμματικός
Με τον Λευτέρη Παναγιωτοπούλου

Συμμετέχει λαϊκή ορχήστρα με τους Κλέαρχο Κορκόβελο: κύμβαλο - τραγούδι,
Νίκο Μήλα - Λευτικό Δημήτρη: βιολί - τραγούδι, Κλεάνθη Γλυνό: κιθάρα.
Παίρνουν μέρος επαγγελματίες και ερασιτέχνες Καραγκιοζοπαίκτες και ΔΕΝ ΑΜΕΙΒΟΝΤΑΙ!

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΡΤ ΕΡΑΣΜΟΣ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 81,8 • 105,8 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ 94

Υπό την Αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού

Το 8ο Φεστιβάλ Καραγκιόζη στη Νέα Ιωνία, εφέτος θα είναι αφιερωμένο στον αείμνηστο καραγκιοζοπαίκτη ΓΙΑΝΝΟ ΜΠΑΛΟΥΡΔΟ. Θα διεξαχθεί από την 18^η έως και την 23^η Ιουνίου 2019, χώρος των εκδηλώσεων θα είναι το γηπεδάκι δίπλα στο Ναό του Αγίου Γεωργίου, στη συμβολή των οδών Πατριάρχου Ιωακείμ και Χρυσοστόμου Σμύρνης, πλησίον ΗΣΑΠ Νέας Ιωνίας, σε συνεργασία πάντα με τον ΔΗΜΟ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ και τον Ο.Π.Α.Ν. Οι παραστάσεις θα επενδυθούν μουσικά από ζωντανή ορχήστρα. Μικροφωνική εγκατάσταση διατίθεται από το Δήμο Ν. Ιωνίας.

Βιογραφικά Μουσικών που συμμετέχουν στο Φεστιβάη



Κλέαρχος Κορκόβελος, κύμβαλο

Ο Κλέαρχος Κορκόβελος γεννήθηκε το 1979 στην Αθήνα. Διδάχτηκε αρχικά σαντούρι και στη συνέχεια το κύμβαλο κοντά στον μουσικό, δάσκαλο και οργανοποιό Αλέξανδρο Γκαραβέλη (1914 - 2001). Ο Κλέαρχος ανακάλυψε, μελέτησε και ερεύνει την τεχνική και την ιστορία ενός οργάνου με μεγάλη παρουσία στην ελληνική μουσική από τα τέλη του 19ου αι. Είναι φυσικός και άξιος συνεχιστής μιάς μεγάλης σχολής Ελλήνων μουσικών. Η έρευνα της τεχνικής και της ιστορίας του παλαιού αυτού οργάνου στην Ελλάδα, τον ώθησε από το 2001 ως σήμερα, να ταξιδεύει και να διδάσκεται συνεχώς κοντά σε Ούγγρους και Ρουμάνους δεξιότεχνες.



Δημήτρης Λευιτικός, βιολί

Ο Δημήτρης Λευιτικός γεννήθηκε το 1979 στην Αθήνα. Ξεκίνησε από μικρή ηλικία να ασχολείται με τη μουσική. Σπούδασε ακκορντεόν και ανωτέρα θεωρητικά στο Εθνικό Ωδείο, βιολί στο δημοτικό ωδείο Μοσχάτου και Μουσικολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Από το 2006 παίζει με διάφορα σχήματα υπηρετώντας την ρεμπέτικη, λαϊκή και παραδοσιακή μουσική, ενώ έχει συμπράξει ως μουσικός και σε παραστάσεις θεάτρου σκιών με τους Άθω Δανέλη και Ηλία Καρελλά.



Νίκος Μήλας, βιολί

Ο Νίκος Μήλας γεννήθηκε το 1990 στην Αθήνα με καταγωγή από την Άνδρο. Σε ηλικία έξι ετών, ξεκίνησε να παρακολουθεί μαθήματα κλασσικού βιολιού και θεωρίας της ευρωπαϊκής μουσικής. Είναι απόφοιτος του Πειραματικού Μουσικού Γυμνασίου - Λυκείου Παλλήνης στο οποίο διδάχθηκε παραδοσιακό βιολί, Βυζαντινή μουσική, θεωρητικά της Ευρωπαϊκής μουσικής, ταμπουρά και πιάνο. Επί σειρά ετών παρακολούθησε μαθήματα παραδοσιακού βιολιού από τον Κυριάκο Γκουβέντα στο Ωδείο Αθηνών. Είναι μέλος της ομάδας μαθητών του Κυριάκου Γκουβέντα «οι βιολιστές της στέγης του κόσμου» με την οποία έχει συμμετάσχει σε μια σειρά από εμφανίσεις σε φεστιβάλ, μουσικές σκηνές, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές και ηχογραφή-

σεις με τη σύμπραξη σημαντικών καλλιτεχνών. Έχει παρακολουθήσει από τον Χρίστο Τσιαμούλη μαθήματα Θεωρητικών (Αριθμητικό Τροπικό Σύστημα) και Ρυθμολογίας της ελληνικής μουσικής. Διδάσκει παραδοσιακό βιολί από το 2016 στη Σχολή Παραδοσιακών Οργάνων του Δημοτικού Ωδείου Πατρών και από το 2015 παραδίδει μαθήματα παραδοσιακού βιολιού και μουσικών συνόλων στο Κέντρο Πολιτισμού Έρευνας και Ανάπτυξης Λέρου «Άρτεμις», μελετώντας παράλληλα τη μουσική παράδοση του νησιού. Δραστηριοποιείται ως μουσικός με διάφορα μουσικά σχήματα σε μουσικές σκηνές, φεστιβάλ, παραστάσεις χορευτικών συγκροτημάτων και τοπικών συλλόγων. Έχει λάβει μέρος σε μουσικά και μουσικοχορευτικά φεστιβάλ σε Ελλάδα και Εξωτερικό σε συνεργασία με τοπικούς συλλόγους και φορείς.

Κλεάνθης Γλυνός, κιθάρα

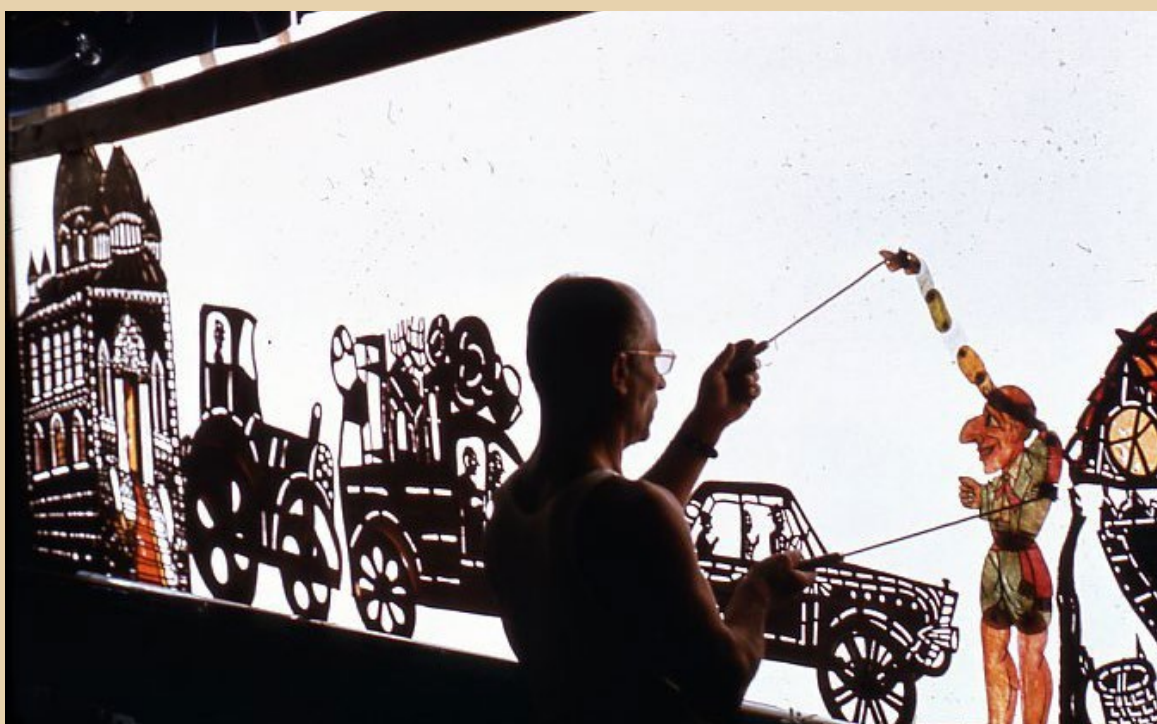
Ο Κλεάνθης Γλυνός γεννήθηκε τον Ιούνιο του 1985, και μεγάλωσε στην Άνδρο. Ξεκίνησε μαθήματα κλασσικής κιθάρας στην ηλικία των 11 ετών και έφτασε μέχρι το επίπεδο της μέσης. Στη συνέχεια, μετά το Λύκειο, μελέτησε λαϊκή κιθάρα και λαούτο. Έχει παρακολουθήσει μαθήματα παραδοσιακής και Βυζαντινής μουσικής, θεωρία ήχων και μακάμ και αρμονία στο ΚΕΠΕΜ, (Ωδείο Σίμωνα Καρρά) και στο Ωδείο Αθηνών. Από το 2003 εργάζεται σε μαγαζιά ως επαγγελματίας μουσικός και συμμετέχει κατά καιρούς σε διάφορα μουσικά σχήματα. Τέλος, κατά τη διάρκεια όλης αυτής της ενασχόλησης με τη μουσική έχει μελετήσει και διάφορα και άλλα έγχορδα όπως βιολί, μαντολίνο και μπουζούκι.

... Τον Ιούνιο του 2008 έφυγε από κοντά μας ο Βάγγος, ενώ τον Ιούνιο του 2009, ανήμερα του ετησίου μνημόσυνου του Βάγγου, έφυγε από τη ζωή ο Μάνθος Αθηναίος ...

Μάνθος Αθηναίος
1925-2009



Βάγγος
1922-2008



ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ



«Το Εξοχικό του Καραγκιόζη στη Σαλαμίνα»

«Δεν αντέχω άλλο την πείνα... φύγαμε για Σαλαμίνα», λέει ο Καραγκιόζης στην Αγγαία, και ετοιμάζουν βαλίτσες μαζί με τα κολλητήρια για τις καλοκαιρινές τους διακοπές στο εξοχικό τους στη Σαλαμίνα.

Το γνωστό θερινό Καραγκιοζοθέατρο της Σαλαμίνας που βρίσκεται επί της οδού Λεωφόρος Ιπποκράτους 156, (απέναντι από τα Κ.Ε.Π.) είναι έτοιμο να ανοίξει για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, την Παρασκευή 14/6 και να σας κρατήσει συντροφιά για όλο το καλοκαίρι. Κάθε Πέμπτη, Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή, ώρα 21:00, το Θέατρο Σκιών του Παναγιώτη Χατζηαναγνώστου, θα σας υποδεχτεί με καινούργιες κωμικές και φαντασμαγορικές παραστάσεις, που θα σκορπίσουν το γέλιο και την χαρά σε μικρούς και μεγάλους.

Κάθε βράδυ θα σας υποδέχεται, με μία διαφορετική παράσταση !!!

Πληροφορίες:

Θερινό Θέατρο σκιών Παναγιώτη Χατζηαναγνώστου,
Διεύθυνση: Λεωφόρος Ιπποκράτους 156, (απέναντι από τα Κ.Ε.Π.)

Έναρξη παραστάσεων: Παρασκευή 14 Ιουνίου 2019

Παραστάσεις: Πέμπτη, Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή στις 21:00 – Κάθε βράδυ με νέο έργο.

Τιμή Εισιτηρίου: 3,50 ευρώ / άτομο

Πληροφορίες: 6979 354 681, 210 400 63 12

**ΘΕΑΤΡΟ
ΣΚΙΩΝ**

**ΠΑΝΟΥ
ΧΑΤΖΗΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ**

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
- ΠΕΜΠΤΗ
- ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
- ΣΑΒΒΑΤΟ
- ΚΥΡΙΑΚΗ

**ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ
ΝΕΟ ΕΡΓΟ
ΩΡΑ 9:00**

ΕΝΑΡΞΗ 14/6

**ΤΙΜΗ
ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ
3,50€**

**ΛΕΩΦ. ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 156
(ΑΕΓΩ. ΑΝΤΙΠΛΑΤΕΙΑ)**

Τηλ.: 6979 354 681

greektheaterofshadows.simplesite.com

ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ ΧΑΤΖΗΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

ΤΑ ΝΕΑ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ

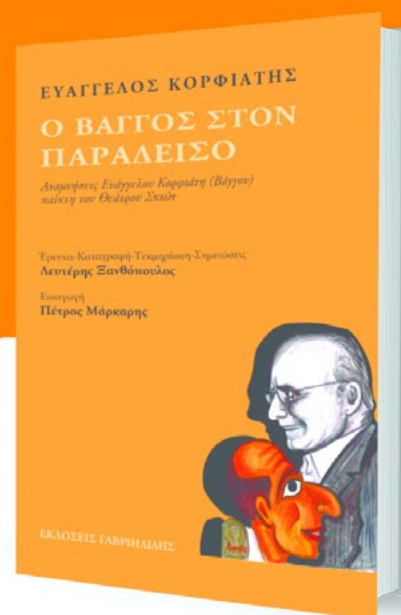
Οι εκδόσεις Γαβριελίδης σας προσκαλούν στην παρουσίαση
του νέου βιβλίου

Ο ΒΑΓΓΟΣ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

του **Ευάγγελου Κορφιάτη**

Έρευνα-Καταγραφή-Τεκμηρίωση-Σημειώσεις
Λευτέρης Ξανθόπουλος

Εισαγωγή
Πέτρος Μάρκαρης



Παρασκευή 7 Ιουνίου 2019, 20:00

Για το Θέατρο Σκιών θα μιλήσουν οι **Πέτρος Μάρκαρης**,
Λευτέρης Ξανθόπουλος και **Πάνος Καπετανίδης**.

Θα ακολουθήσει παράσταση καραγκιόζη από τον **Πάνο Καπετανίδη** με το έργο
Ο Καραγκιόζης Γιατρός, από το κλασικό ρεπερτόριο του Καραγκιόζη, έργο που
αγαπούσε ιδιαίτερα και έπαιζε συχνά ο **Βάγγος**.

POEMS&CRIMES των Εκδόσεων Γαβριελίδης

Αγίας Ειρήνης 17, Μοναστηράκι (60 μέτρα από το μετρό), τηλ. 210-3228839

www.gavrielidesbooks.gr / info@gavrielidesbooks.gr



*... Από την
παρουσίαση του
βιβλίου και την
παράσταση του
Πάνου Καπετανίδη
«Ο Καραγκιόζης
γιατρός με το ζόρι».*

Ο Καραγκιόζης στην ποίηση του Τάσου Γαλάτη

*Ήμουν κι εγώ στην Καλογραίζα
βάφοντας με καρβουνόσκονη το πρόσωπό μου
κι όχι μόνο στο καρναβάλι
σπουδάζοντας το κάλλος και την αρετή
στις παλληκαριές του Κατσαντώνη και του
Μπότσαρη
όπως τις παράσταιναν οι αοίδιμοι
Χαρίδημος, Μίμαρος και Σπαθάρης . . .
(Από το ποίημα «Στην Καλογραίζα»)*

Σπουδάζοντας το κάλλος και την αρετή. Με αυτό τον τρόπο, ο Τάσος Γαλάτης επιχειρεί να δείξει ότι η άρνηση του κόσμου των μεγάλων και η προσέγγιση του ιδεατού κόσμου της παιδικής ηλικίας, του «ουράνιου Ιλισσού» όπως θα τον ονομάσει, αποκτά το κύρος που η τέχνη δίνει στα έργα της. Η Καλογραίζα του '47, ο Καραγκιόζης με τη φωνή του Μίμαρου, οι ήρωες του '21, βραδιές σε πλατείες με το φως της ασετυλίνης, όταν η παιδική ψυχή μπορούσε να χωρέσει ολόκληρη τη Ρωμιοσύνη που «φάνταζε ακόμη απέθαντη / κι έδινε το πα-

ρόν χαρμόσυνη παρά τη φτώχεια και την καταφρόνια». Αυτός είναι ο κόσμος στον οποίο επιστρέφει ο ποιητής Τάσος Γαλάτης ή πιο σωστά το σύμπαν που δημιουργεί με την ποιητική τέχνη, προσβλέποντας σ' αυτό ως χώρο καταφυγής.

*Δρόμοι του Κάτω Κόσμου
της καρβουνόσκονης, της λάσπης και της
εργατιάς
δρόμοι πιο αληθινοί από την αλήθεια
με τα χωνιά και τα συνθήματα τις νύχτες από
τα
Τουρκοβούνια
κι αλαφιαζόταν ο πατέρας μου, έτρεμε η μάνα
μου
ενώ εγώ αμέριμνος κοπιδίαζα τους
καραγκιόζηδες μου,
άφαντοι το άλλο πρωί
σαν τον Καπετάν Απέθαντο.
(Από το ποίημα «Οι δρόμοι της Καλογραίζας»)*

Ξάνθος Μαϊντάς, Νέα Ιωνία 8 / 6 / 2019

Σύντομο Βιογραφικό του Τάσου Γαλάτη

Ο Τάσος Γαλάτης γεννήθηκε στο Αργοστόλι τον Δεκέμβριο του 1937. Από το 1945 η οικογένειά του μετακόμισε στην Καλογραίζα, όπου τελείωσε το δημοτικό. Από το 1949 πηγαίνει στο γυμνάσιο της Νέας Ιωνίας. Στις τελευταίες τάξεις του γυμνασίου γνωρίστηκε με τους ποιητές του κύκλου του Δ. Δούκαρη και σχημάτισε παρέα με τους Χ. Ρουμελιωτάκη, Ν. Γαζέπη, Γ. Μιχαηλίδη, Β. Βογιατζόγλου και άλλους. Φοίτησε στην φιλοσοφική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και δούλεψε ως καθηγητής μέσης εκπαίδευσης στο δημόσιο. Στην ποίηση εμφανίστηκε το 1962. Έχει εκδώσει μέχρι σήμερα 9 ποιητικές συλλογές στις οποίες περιλαμβάνονται 540 ποιήματά του. Για την συλλογή του «Ανιπτώποδες και Σφενδονήτες» τιμήθηκε με το κρατικό βραβείο ποίησης το 2006. Ποιήματά του έχουν συμπεριληφθεί στις πιο σημαντικές ανθολογίες και έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά και στα γαλλικά .



Θέατρο Σκιών από το ζωγράφο Ευθύμιο Παπαδημητρίου (ΜΙΜ ΠΑΠ)

Φασουλής και Καραγκιόζης στην Αίγυπτο των Ελλήνων

Νίκος Νικηταρίδης
Συγγραφέας-Ιστορικός Ερευνητής

Πλείστες θεωρίες έχουν διατυπωθεί σχετικά με την καταγωγή του Καραγκιόζη. Το βέβαιο είναι, όπως αναφέρει ο Φ. Φιλίππου, πως σύμφωνα με τα "Αιγυπτιακά Χρονικά" του Μωχάμεντ Ιμπν Αχμέτ Ιμπν Ιγιάς το Θέατρο Σκιών έκανε την εμφάνισή του στην Αίγυπτο τον 16^ο αιώνα, όταν και ο Οθωμανός Σουλτάνος Σελίμ Α΄ διέταξε να απαγχονιστεί ο τελευταίος ηγέτης των Μαμελούκων και λίγο μετά, σ' ένα ανάκτορο σε κάποιο νησάκι του Νείλου, πραγματοποιήθηκε με φιγούρες και σκιές η αναπαράσταση του απαγχονισμού.

Από τότε πολύ νερό πέρασε απ' το κανάτι του αιγυπτιακού χρόνου, με τους Αιγυπτιώτες Έλληνες να κυριαρχούν στην πολυεθνική σκηνή του τόπου τον 19^ο και 20^ο αι. Παρά την ύπαρξη αιγυπτιακού θεάτρου σκιών, στοιχεία για πολλές παραστάσεις Καραγκιόζη ντόπιων Ελλήνων ή Ελλαδιτών κατά το διάστημα αυτό δεν διαθέτουμε. Σύμφωνα πάντως με προφορικές μαρτυρίες, ιδιαίτερα κατά τον προηγούμενο αιώνα, οι Αιγυπτιώτες ασχολήθηκαν με τον

Καραγκιόζη "ιδιωτικά", αφού ήταν εύκολο να τεντωθεί ένα πανί και να φτιαχτούν κάποιες φιγούρες από χαρτόνι. Βέβαια, για να γίνει κάτι τέτοιο από τα Αιγυπτιώπουλα, αυτά θα πρέπει να είχαν κάποιες σχετικές παραστάσεις...

Είναι αξιοσημείωτο πως σε άρθρο του 1897 αναφέρεται η κοσμοσυρροή στο αλεξανδρινό θέατρο "Εδέμ" όπου παρουσία του Διοικητή της πόλης και της διεθνούς κοινωνίας της "ο Χόλδεν εκπλήσσει τους θεατές δια των περιφήμων αυτού νευροσπάστων", ενώ το 1898 στο ελληνικό παραθαλάσσιο "Καφενείο των Πυραμίδων" εξακολουθούσαν οι παραστάσεις των ανδρικήλλων.

Το βέβαιο είναι πως οι Αιγυπτιώτες είχαν παραστάσεις από Φασουλή, αφού διαφημίσεις για Έλληνες ανδρικοελοπαίκτες έχουμε υπόψη μας σε μια περίοδο από το 1899 ως το 1959. Ενδεικτικά και συγκεκριμένα : Το 1899 εμφανίστηκε στην Αλεξάνδρεια ο καλλιτέχνης των ανδρικήλλων Μαριδάκης, το 1900 στο "Θέατρο των Πυραμίδων" παρουσιάστηκε ο φασουλής του Πατέντα, το 1907 στο Θέατρο "Δημοκρα-



**ΣΗΜΕΡΟΝ καί ΑΥΡΙΟΝ
ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΗΣΤΗΡΙΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΣΤΟ
ΘΕΑΤΡΟΝ ΠΡΙΝΤΑΝΙΑ**

ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΦΙΛΜΗΣ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΟΠΛΗΚΤΟΥ

Α. ΜΟΛΛΑ

ΣΗΜΕΡΟΝ ΣΑΒΒΑΤΟΝ 2 ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

ἀπογευματινή ώρα 6.30

‘Ο Καραγκιόζης έπισιτήμων

Εσπερινή ώρα 9.30.

‘Ο Καραγκιόζης στο Κάϊρον

ΑΥΡΙΟΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ώρα 10.30 πρωινή σχολική παράσταση με γενικήν είσοδον Γ.Α. 2 112

Τό Λούνα Πάρκ του Καραγκιόζη

ἀπογευματινή ώρα 3.30 μ.μ.

Τό Μυστηριώδες Κιβώτιον

ώρα 6.30 μ.μ.

Τό άδικον ούκ εύλογήται

Εσπερινή ώρα 9.30 μ.μ. ό θίαμβος του Μόλλα

‘Ο Καραγκιόζης Ναύαρχος

Τιμή θέσεων Λαϊκά Πλατιά Γ.Α. 3 112, 5,5 καί 8. Ύπερθον 2 112

“Όλοι στού ΜΟΛΛΑ σήμεραν καί αύριον. ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ παραστάσεις του

Διαφημιστικό Καραγκιόζη του Μόλλα, Κάιρο 1938

τία” ο φασουλής του Ε. Κασιδάκη, το 1911 στο Καζινό “Κλεοπάτρα” ο φασουλής του Ιατρίδη, το 1913 στο “Μπαξεδάκι” τα ανδρείκελλα του Λαζαρόπουλου, το 1914 στο παραλιακό Καφενείο Τορναζάκη ο φασουλής του Κασιδάκη, το 1916 ο Α. Μέλης παίζει στο Καφενείο “Νέο Φάληρο”, τα “Νύφη και Φοράδα” και “Το Αμερικάνικο Καρφί”, το 1919 ο Μπούσαλης εμφανίζεται στο Καφενείο “Φάληρο” και το 1922 στο “Μπαξεδάκι”, το 1923 ο Κασιδάκης παίζει στο αλεξανδρινό καφενείο “Φάληρο” τη φάρσα “Τρεις σκύλοι, ένα κόκκαλο” και το ακατάλληλο για δεσποινίδες “Μηχανή της Μανώλαινας”, ενώ ο Νικόλαος Παπακώστας εμφανίζεται τόσο στο Καζινό “Κάμπο Τσέζαρε” όσο και στην “Καλλιθέα” του Ραμλίου, το 1928 ο Οικονομίδης παίζει Φασουλή και Μαριονέτες στο καφέ-μπαρ “Souisse” του Ζεϊτούν, την ίδια χρονιά ο καλλιτέχνης νευροσπάστων Χόλδεν και Μαριονετών Κ. Οικονομίδης παίζει στη Μπρασσερί “Ρουαγιάλ” της καϊρινής Σούμπρας τα έργα “Ο Δον Ηλίας Κολοκύνθας από το Ξηροχώρι”, “Ο Λήσταρχος Κοτρέζος” και “Τα βάσανα του Καρδερίνα”, το 1929 ο Κ. Μπούσαλης παίζει Φασουλή στο “New Bar” της Αλεξάνδρειας και μάλιστα δίνει την παράσταση “Ο Φασουλής Τουτανχαμών”, την ίδια χρονιά ο Λεω-

νίδας Φωτεινός εμφανίζεται στον Κήπο Μπρασσερί “Λουξ” του Καΐρου με την παράσταση Φασουλή “Οι Ανθρωποφάγοι” και με μαριονέτες, το 1933 ο Φασουλής του Σ. Μοσχογιάννη, μαζί με τον παλαίμαχο καλλιτέχνη της ελληνικής σκηνής Π. Χρησιτίδη, εμφανίζεται στο καϊρινό ελληνικό Ζυθοπωλείο “Μετροπόλ” με έργα όπως “Ο Διάβολος Κουμπάρος”, “Ο Φασουλής κληρωτός” και “Ο Πατροκτόνος”, το 1937 ο Οικονομίδης παίζει στο καϊρινό “Ριτζ” την “Εκδίκηση του Ζωγράφου”, το 1938 ο Λ. Φωτεινός παρουσιάζει τον Φασουλή και τις Μαριονέτες του στο “Σέσιλ Μπαρ” του Σουέζ, το 1939 ο Κ. Οικονομίδης με φασουλή και μαριονέτες στο “Club Ararat” του Καΐρου, το 1940 ο Σπύρος Μοσχογιάννης παίζει στο αλεξανδρινό θέατρο “Μοασσάτ” τα “Ο Φασουλής παντρεύεται” και “Ο Καπετάν Τρομάρας”, ενώ ο ίδιος το 1959 εμφανίζεται με το Φασουλή του στο εντευκτήριο του Μικρασιατικού Συλλόγου Αλεξανδρείας. Θα πρέπει δε να προσθέσουμε και τις παραστάσεις του παιδαγωγικού κουκλοθέατρου της Σοφίας Ψυλλή στην Αλεξάνδρεια το 1955 και 1956 σε Μπενάκειο, Κανισκέρειο, κ.ά., ένα θέαμα που απευθυνόταν σε πολύ μικρά παιδιά και συνδύαζε την ψυχαγωγία με την ωφέλεια κειμένων παιδαγωγικού χαρακτήρα.

Ὁδὸς
Ἑμᾶδ-ἑλ-Διν **Θέατρον ΠΡΙΝΤΑΝΙΑ** Τηλέφ.
43433

ΣΗΜΕΡΟΝ ΒΡΑΔΥ καὶ ὨΡΑΝ 9.45 μ.μ. ΑΚΡΙΒΩΣ
Μεγάλῃ Πανηγυρικῇ ΠΡΕΜΙΕΡΑ
Τοῦ μοναδικοῦ μας 'Αντ. Μόλλα
κωμικοῦ



ΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΛΑΣΤΙΚΟΤΑΤΟΝ ΕΡΓΟΝ

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΣΤΗ ΖΟΥΓΚΛΑ
ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ 4 ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ὡρα 10.30 π.μ.—Μαθητικὴ παραστάσις
Ο ΕΛΛΗΝ ΝΙΚΑ
Ὡρα 3.30 μ.μ.
Η ΝΕΚΡΑ ΖΩΣΑ

Ὡρα 6.30 μ.μ. ΓΕΛΟΙΑ, ΓΕΛΟΙΑ, ΓΕΛΟΙΑ
Ο ΑΡΚΟΥΔΟΓΙΑΝΝΗΣ
Ὡρα 9.30 μ.μ.
Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΑΣ

Διαφημιστικό Καραγκιόζη του Μόλλα, Κάιρο 1938

Ὅσο για τον Καραγκιόζη, μπορεί να μη βρήκαμε παραστάσεις από τόσο νωρίς – αν και αναφέρεται πως ο Μήτσος Μανωλόπουλος ταξίδεψε στη Νειλοχώρα στις αρχές του 20^{ου} αι. για να φέρει δέρματα καμήλας προς κατασκευή των πρώτων σχετικών φιγούρων και πιθανώς να έδωσε κάποιες παραστάσεις – πάντως στις 4/3/1924 ανέβηκε στο αλεξανδρινό θέατρο “Αλάμπρα” ο “Καραγκιόζης” του Θ. Συναδινού με πρωταγωνιστή τη Μαρίκα Κοτοπούλη που, όπως αναφέρει αρθρογράφος της εποχής, “την είδομεν εις τας δοκιμάς και επείσθημεν ότι ιδεωδέστερον Καραγκιόζην δεν ημπορούσε να επιθυμήση ούτε ο...Μόλλας”. Σημειώνοντας πως το έργο ανέβηκε και στις 2/8/1948 στο “Λούνα Παρκ” Αλεξανδρείας από το θίασο Μανωλίδη-Παππά με τον Διαμαντόπουλο ως Καραγκιόζη, θα πρέπει να σκεφτούμε πως ο αρθρογράφος είτε είχε απλά ακούσει τον Μόλλα, είτε είχε δει παραστάσεις του στην Ελλάδα, είτε ο Μόλλας

είχε ταξιδέψει στην Αίγυπτο πριν το 1938, έτος που έχουμε βρει αρκετά στοιχεία σχετικά με την παραμονή του στην Αλεξάνδρεια : Έδωσε με επιτυχία παραστάσεις στο θέατρο “Ντιάνα” του Σταθμού Ραμλίου (απέναντι από το ζαχαροπλαστείο του “Αθηναίου”) από τις 8/1/1938 ως τις 30/1/1938 με έργα όπως : “Ο Καραγκιόζης Δικηγόρος”, “Ο Καραγκιόζης στη ζούγκλα”, “Ο ζωολογικός κήπος του Καραγκιόζη”, “Ο Καραγκιόζης ναύαρχος”, “Ο γάμος του Μπάρμπα-Γεώργη”, “Ο Καραγκιόζης γιατρός”, “Οι τρεις προσκυνηταί”, “Ο Καραγκιόζης δημοδιδάσκαλος”, “Ο πασαδόρος”, “Ο Καραγκιόζης μετανάστης εις την Αμερικήν”, “Ο Καραγκιόζης ψευδοκληρονόμος”, “Ο Φούρνος του Καραγκιόζη”, “Κηδεία και χορός”, “Ο Αρκουδογιάννης”, “Η νεκρά ζώσα”, “Τα αινίγματα”, “Γιουλ Μπαξές”, “Κουντσομπολιό της βρύσης”, “Ο θάνατος του Καραγκιόζη”, “Η δολοφονία του Ναζλίμ Μπέη”, “Ο Καραγκιόζης λοχίας”, “Ο Καραγκιόζης ζωγράφος”.

φος", "Κατσαντώνης", "Ο Μάρκος Μπότσαρης", "Ο Έλλην νικά", "Τα δικηγορικά γέλοια", "Ο ζηλότυπος σύζυγος", κ.ά. Συνήθως έδινε τρεις με τέσσερις παραστάσεις την ημέρα, οι τιμές των εισιτηρίων κυμαίνονταν από 2 ½, 3 ½, 5 ½, ως 22 γρ.δ. στα θεωρεία, ενώ σε κάποια διαλείμματα τραγουδούσε αθηναϊκά σουξέ ο Αλεξανδρινός Γιώργος Βαφειαδάκης. Σημειώνεται δε, πως μετά την Αλεξάνδρεια θα μετέβαινε για παραστάσεις και στις παροικίες του εσωτερικού. Για παράδειγμα το Φλεβάρη του 1938 παίζει στο καϊρινό θέατρο "Πριντάνια", το Μάρτιο στο "Ελ Ντοράδο" του Πορτ-Σάιτ και τον Απρίλιο και πάλι στο Κάιρο, στον κινηματογράφο "Μποσφόρ".

Περίπου δύο δεκαετίες αργότερα και συγκεκριμένα το Γενάρη του 1961 ο Ευγένιος Σπαθάρης δίνει παραστάσεις σε Κάιρο (Ελληνική Λέσχη) και Αλεξάνδρεια (Αίθουσα Ιουλίας Σαλβάγου, Σύλλογοι "Αισχύλος-Αρίων" και "Αποφοίτων") με έργα όπως "Ο Μέγας Αλέξανδρος και το καταραμένο φίδι", "Ο Καραγκιόζης γιατρός", "Τ' αρραβωνιάσματα του Καραγκιόζη", κ.ά. Παράλληλα, στις 15/1/61 δημοσιεύεται άρθρο του στον αλεξανδρινό "Ταχυδρόμο" με τίτλο "Το Θέατρο Σκιών και η ιστορία του". Επ' ευκαιρία, ας σημειώσουμε και τη δημοσίευση στην ίδια εφημερίδα των άρθρων του Arlando Fraccaroli με τίτλο "Καραγκιόζης και Φασουλής στην Ιάβα" (4/7/1933) και του ζωγράφου Ευθύμιου Παπαδημητρίου με τίτλο "Ο Καραγκιόζης" (23/6/1929), ο οποίος και μεταφέρει εντυπώσεις του από το αθηναϊκό θέατρο σκιών σημειώνοντας πως "όλα εδώ πέρα έχουν αλλάξει, εκτός από τα βουνά και τον...Καραγκιόζη", ενώ "ο καραγκιοζοπαίκτης κ. Α. Μόλλας, ο οποίος ετελειοποίησε το καραγκιοζοθέατρο και ομολογουμένως το έφερε

σε περιωπή [...], άλλοτε ήτο εγκατεστημένος εις την Δεξαμενήν, τώρα δε από τινών ετών έχει εγκατασταθή εις τον προ της γεφύρας του Σταδίου χώρον, μεταξύ του Ζαπτείου και του Κυβερνείου, ακριβώς εις την θέσιν όπου ήτο προ ετών το Πανόραμα".

Αξίζει επίσης να αναφερθεί πως ο σπουδαίος Αιγυπτιώτης ευθυμογράφος και επιθεωρησιογράφος Ανδρέας Παλαιολόγος ήταν μανιώδης λάτρης του καραγκιόζη και είχε στο ατελιέ του μικρό θέατρο σκιών καλά οργανωμένο. Μάλιστα, όταν κάποτε "ναυάγησε" ένας θίασος στο "Λούνα Παρκ", ο Παλαιολόγος πρότεινε να παιχτεί καραγκιόζης διότι, όπως έλεγε, "τα χαρτόνια δεν έχουν τις μεγάλες απαιτήσεις των ηθοποιών"...

Επίσης, στον "Ταχυδρόμο" της 18/12/1964 καταγράφεται πως: "Είχε και η Αλεξάνδρεια επαγγελματίες καραγκιοζοπαίκτες, όπως ο Μαντζανίδης, που πέθανε από πείνα σε μια τρώγλη της οδού Θηβών".

Τέλος, ας καταγράψουμε πως η θεατρολόγος Ανθή Χοτζάκογλου μας ανέφερε πως μεταξύ των καραγκιοζοπαίκτων που έπαιζαν στην Αίγυπτο ήταν και οι Μήτσος Μανωλόπουλος, Σωτήρης Καπρούλιας, Γιώργος Μελιτζανίδης μαζί με τους Νίκο Αράπη και Πέτρο Δωρίζα, και πιθανώς ο Χαρίλαος Πετρόπουλος, ενώ σχετικά πρόσφατα, το 2001, ο καραγκιοζοπαίκτης Γιάννης Νταγιάκος έδωσε παραστάσεις στην Αλεξάνδρεια και συγκεκριμένα στο Αβερώφειο Γυμνάσιο, στο Γηροκομείο και στο Κέντρο Ελληνικού Πολιτισμού.

Πηγές

Ταχυδρόμος, Αλεξάνδρεια 1-13/9/1897, 29-10/9/1898, 17-29/4/1899, 16-29/5/1900, 24-6/9/1907, 28-10/6/1911, 7-20/3/1913, 15-28/6/1914, 9-22/10/1916, 4-17/9/1922, 13/5/1923, 22/5/1923, 3/6/1923, 24/6/1923, 2/3/1924, 23/6/1929, 12/7/1929, 4/7/1933, 20/12/1937, 7/1/1938, 8/1/1938, 9/1/1938, 11/1/1938, 13/1/1938, 15/1/1938, 12/1/1938, 16/1/1938, 19/1/1938, 20/1/1938, 23/1/1938, 27/1/1938, 28/1/1938, 29/1/1938, 4/11/1940, 8/11/1940, 3/8/1948, 1/1/1956, 19/7/1959, 7/1/1961, 14/1/1961, 15/1/1961, 16/1/1961, 15/1/1961 – "Φως", Κάιρο 23/5/1928, 20/7/1928, 4/8/1929, 18/5/1933, 9/7/1937, 19/2/1938, 5/3/1938, 30/4/1938, 24/8/1938, 16/9/1938 – www.history-of-macedonia.com (20/3/2017)



[illegible][illegible]

14



Έπαιζε ένα έργο.... Τη «Νεκρά Ζώσα» και γινότανε μία κηδεία..... κι ήθελε μπουγιο..... «Έλα και εσύ μέσα.....», «Έλα και εσύ μέσα.....». Μεταξύ αυτών των τυχερών ήμουν και εγώ. Επειδή το караγκιοζάκι που παίζαμε από κάτω από το τραπέζι είχε λύσει το χέρι, αυτό το πρόσεξε ο μάστορας και πήρα μόνιμο εισιτήριο στον μπερντέ του. Αυτός είναι και ο δάσκαλός μου. Σύνθετο ταλέντο. Γιατί ζωγράφιζε..... τραγουδάγε..... Ήταν ολοκληρωμένος. Ε, με προώθησε στο σχεδιάσμα σιγά-σιγά, βλέποντας το χέρι μου .

Μετά με γνώρισε το 1933 στο **Χαρίδημο τον Γέρο**, παίζοντας μαζί του, σαν τραγουδιστής. Πάλι στη Νίκαια. στον κινηματογράφο «Αλκαζάρ». Το '35 μ' έμπα-σε στη σκηνή του **Μόλα, του πατέρα, του Αντώνη**, ο Ιατρίδης. Από κει ξεκίνησα. Όταν του είπα «μάστορα, ξέρεις, έχω νοικιάσει ένα μαντράκι και θα το κάνω θέατρο» μου λέει: «πρώτα θα σε ακούσω εγώ». Θυμάμαι εκείνο το βράδυ είχε προγραμματίσει «τον Καπετάν Νικηταρά και η Ορφανή της Χίου». Ένα από τα δύσκολα έργα. Βγήκε μπροστά στη σκηνή και είπε στον κοινό - γιατί τότε τα Καραγκιοζοθέατρα δούλευαν, ήταν γιομάτα πάντα - ότι απόψε έτσι και έτσι... ένας βοηθός μου.... θα παρουσιάσει το πρόγραμμα.... Και μπήκα στη σκηνή. Τώρα καταλαβαίνεις..... τρεμνόμενος και με σοκ..... Μέσα στη σκηνή ενός μάστορα! Ξεκίνησα. Μόλις άρχισα να μπαίνω στον πρόλογο, στο Μάρμπα-Γιώργο, να μιλάω, άρχισαν τα γιούχα απ' έξω: «Θέλουμε τον Ιατρίδη». Βγαίνει ο Ιατρίδης. «Δεν ντρεπόσατε.... αντί να του δώσετε κουράγιο... ένας νέος καλλιτέχνης γεννιέται...». Ήταν σε τέτοια πολύ λόγιος.

Ε, κουτσά, στραβά βγήκε η παράσταση. Αυτός ήθελε να δει βασικά στοιχεία της δουλειάς..... Ε, άμα τελείωσα μου λέει: «Άντε, καλό ξεκίνημα.... και αν δεν γίνεις αντίπαλός μου, δεν θα είσαι και καλός караγκιοζοπαίχτης». Παρακολούθησα, βέβαια, όλους τους караγκιο-

ζοπαίχτες τους καλούς της εποχής. **τον Κουτσούρη τον Γιώργο. Τον Μάρκο τον Ξάνθο**, με τον οποίο δούλεψα βοηθός ένα καλοκαίρι.... **το Μανωλόπουλο**... Γνώρισα **τον Χαρίλαο τον Πετρόπουλο**, ένα θεσσαλονικιό, πολύ καλό караγκιοζοπαίχτη, για τον οποίο δεν έχει γίνει πουθενά λόγος, και άλλους νεότερους.

Ήθελα να 'μαι αφεντικό

Τα θέατρα που έφτιαξα Είναι πάρα πολλά, γιατί ήθελα να 'μαι πάντα αφεντικό. Δεν δούλεψα από το ξεκίνημά μου σε θεατράνους ποτέ, όπως όλοι οι караγκιοζοπαίχτες. Νοίκιαζα το μαντράκι μου και ήμουν αφεντικό.

Η μεγάλη μου σταδιοδρομία ήταν στην Παλιά Κοκκινιά που έμεινα στο ίδιο θέατρο 13 χρόνια. Καλοκαίρια. Σχεδόν 1940 - 41 ως το '53. 13 χρόνια περίπου. Ε, μέσα σ' αυτά τα χρόνια είχα επιτυχίες. Και απογοητεύσεις..... αλλά με τον Καραγκιόζη, βασικά, έζησα. Δεν έχω να πω. Δεν έχω παράπονο. Ο κόσμος με αγάπησε.

Τα έργα του ρεπερτορίου μου είναι περίπου 200. Όλο το ρεπερτόριο του Καραγκιόζη είναι αυτός ο αριθμός. Ολοκληρωμένα έργα. Όχι των δέκα λεπτών. Παράσταση κανονική. Επίσης, εκτός από τους παραδοσιακούς ήρωες που βρήκα έτοιμους, έχω προσθέσει και εγώ έναν. Το Θανάση τον Αγραφιώτη. Ένα ήρωα που σχεδόν περνάει και από την ιστορία μας απαρτήρητος. Κι έχω φτιάξει και μερικές περιπέτειες φανταστικές, ίσως, του Κατσαντώνη. Και επίσης, από τη μυθολογία, η οποία προσφέρεται στο θέατρο σκιών ακόμα και σκηνογραφικά. Και έχει μία συγγένεια από το σκίτσο της, από τη γενική της παρουσίαση. Οι ήρωες της είναι φανταστικοί. Τους κάνεις μεγαλόσωμους, πράγμα που το θέατρο δεν το μπορεί. Έτσι, μπορείς να έχεις τον Ηρακλή πιο ψηλό πιο μεγάλο από τους άλλους ήρωες, και να του δώσεις την έμφαση του πραγματικού ημίθεου.

Θώρακα και πνεύμονες

Βασικά, ο καλός караγκιοζοπαίχτης, και αν ακόμα δεν ζωγραφίζει - όπως ο **Μόλας**, ο **Κουτσούρης**, ο **Ξάνθος** που δεν ζωγραφίζανε οι άνθρωποι ούτε τραγουδάγανε - πρέπει να έχει, όπως εκείνοι, μεγάλη ικανότητα στο λαιμό. Δηλαδή, τη μιμητική ικανότητα να μπορεί να ξεχωρίζει τους ρόλους. Εδώ είναι η μεγάλη επιτυχία του караγκιοζοπαίχτη. Η μιμητική, να διακρίνονται οι φωνές. Και οι γρήγορες αλλαγές. Προπαντός. Είχα αντιληφθεί ότι στα κενά που γίνονται μέχρι να δημιουργηθεί η ατάκα σου πέφτει ο θεατής. Αυτό ακριβώς με ανάγκασε να μη δημιουργώ κανένα κενό και να κάνω την ατάκα μου, όσο πιο γρήγορα γίνεται. Και όταν δεν υπάρχει φιγούρα στο πανί να ακούγεται κάποιος διάλογος, να μην πέφτει ο θεατής. Η μιμητική, λοιπόν, και η αλλαγή. Για αυτό χρειάζεται θώρακα και πνεύμονες ο Караγκιοζοπαίχτης. Σωστή αναπνοή. Έπειτα είναι το πόσες στροφές παίρνει το μυαλό του Караγκιοζοπαίχτη. Να τα στρίβει γρήγορα. Να έχει την ετοιμότητα. Αυτά ως προς την εκτέλεση. Ε, μετά ακολουθεί ο χειρισμός. Που πρέπει να ζωντανέψεις στα όσα λες κινητικά στις φιγούρες και να συντονίζεις το λόγο με την κίνηση. Μετά από κει είναι η ολοκλήρωση του Караγκιοζοπαίχτη: τα σχέδια. Να φτιάχνεις μόνος τα εργαλεία σου. Και το τραγούδι μετά. Τώρα πια δεν γεννιούνται καινούργιοι караγκιοζοπαίχτες. Και για να μην τα ρίχνουμε όλα στον κόκορα, στην πολιτεία και στους ιθύνοντες, γι' αυτό το τελευταίο ευθυνόμαστε και εμείς οι πιο παλιοί. Και λέω εμείς, δεν εξαιρώ μήτε τον εαυτό μου - γιατί εγώ έχω αντικαταστάτες- για τον εξής λόγο: επειδή ο караγκιοζοπαίχτης ήταν και επαγγελματίας. Παιδιά είχαμε πάντα. Αλλά όταν βλέπαμε ένα ταλέντο, το αποπαίρναμε. Το απογοητεύαμε, φοβούμενοι μήπως έρθει κάποια μέρα

δίπλα μας και πάρει τη δουλειά μας. Ενώ είχαμε μείνει τόσο λίγοι και χώραγαν άλλοι 100 караγκιοζοπαίχτες στη δουλειά, αναγκαστήκαμε από αυτή τη φοβία να μείνουμε μόνοι μας και να διώχνουμε τα ταλέντα, που από καιρό σε καιρό παρουσιαζόντουσαν.

Τελειώνοντας θέλω να πω για τη γλώσσα του Караγκιόζη, ότι ελευθερώνει τον άνθρωπο. Τον κάθε άνθρωπο. Τον λυτρώνει. Δεν σκοτώνει το θεατή να πιάσει να βρει εκείνο το συγκεκριμένο συντακτικό. Δεν τον κουράζει, ακούει, γελάει και τα πιάνει με τον τρόπο του. Αλλά και για την καθεαυτού λαϊκή ζωγραφική μπορούμε να πούμε πώς σ' ένα βαθμό προέρχεται από τον Караγκιοζοπαίχτη. Γιατί δεν κάνεις μόνο τον Караγκιόζη. Θα χρειαστεί να κάνεις και ένα σπίτι, να κάνεις και μία θάλασσα, να κάνεις και ένα χωραφάκι, να κάνεις και ένα μύλο, όλη τη σκηνογραφία. Ακόμα και τους ήρωες με τη λαϊκή νοοτροπία. Έτσι, λοιπόν ολοκληρώνεται ο κύκλος της λαϊκής ζωγραφικής».

Ας είναι αιωνία η μνήμη του Βαγγέλη του Κορφιάτη που υπήρξε καλός άνθρωπος και εκλεκτός караγκιοζοπαίχτης, κερδίζοντας ανάμεσα σε άλλους και την εκτίμηση του Σπύρου του Κούζαρου, που, συχνά καλεσμένος του, τον επισκεπτόταν στο σπίτι του στη Νίκαια να τον συμβουλευσει και να τον προικοδοτήσει με εξαιρετικά σχέδια φιγυρών κυρίως σκαλιστών, σαν του Χριστιανομάχου ή του Απέθαντου, αλλά και με πολλά χειρόγραφα κλασικών παραστάσεων του θεάτρου σκιών, όπως του «Μετανοημένου Αρχιληστή» και τόσων άλλων.

Και η εκτίμηση μεγάλωνε, καθώς ο Βαγγέλης είχε την εντιμότητα να ομολογεί με υπερηφάνεια-κάθε φορά που ο τηλεοπτικός φακός, μέσα στη σκηνή του, έπεφτε επάνω τους:- Αυτές είναι του Κούζαρου!

ΘΕΑΤΡΟΝ ΣΚΙΩΝ
ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ
ΟΔΟΣ ΘΗΒΩΝ - ΣΤΑΣΙΣ ΜΑΚΡΗΣ - ΑΙΓΑΛΕΩ

Ο ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΦΗΜΗΣ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΟΠΑΙΚΤΗΣ
ΒΑΓΓΟΣ
ΑΠΟ ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ
ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ
ΘΑ ΣΚΟΡΠΑ ΤΗ ΧΑΡΑ ΣΕ ΜΕΓΑΛΟΥΣ & ΜΙΚΡΟΥΣ
ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ ΝΕΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΑΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΣ ΩΡΑ 8.30' μ.μ.
ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΩΡΑ 8 - 10 & 10 - 12

ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΙΝΑΙ ΧΙΛΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Έτσι λοιπόν παραδίδονται στη δημοσιότητα (άντι αφιερώματος, πού ευελπιστούμε σέ άλλο μας τεύχος νά έχουμε) δύο φωτογραφίες με τόν μεγάλο καλλιτέχνη Βάγγο Κορφιάτη και τὸ υπέροχο θερινὸ θέατρο, πού τώρα πιά ἔχει χαθεῖ (πρὸς δόξαν τῆς οἰκοδομικῆς ἀνάπτυξης). Ἐπίσης, δύο φυλλάδια διαφημιστικά τοῦ Βάγγου – ἓνα γιὰ τὸ θέατρό του καὶ ἓνα γιὰ τὴν «ἰταλική περιοδεία» του, ὅπου βρέθηκε στὴν Μπρέσια. Αὐτὰ τὰ ὀλίγα προσώρας!

[Εὐχαριστίες θερμὲς στὸν Σ. Κοτσορὲ πού προσέφερε τοῦτα τὰ ὁμορφα ἐνθυμήματα]



– 30 –

Οι παρούσες φωτογραφίες, είναι από το περιοδικό του Θεάτρου Σκιών «Καραγκιοζολόγιον» (τεύχος 2°, Χινόπωρος 2016).

Ψάθα και ψαθάκι

του Γιάννη Χατζή
Καλλιτέχνη του Θεάτρου Σκιών



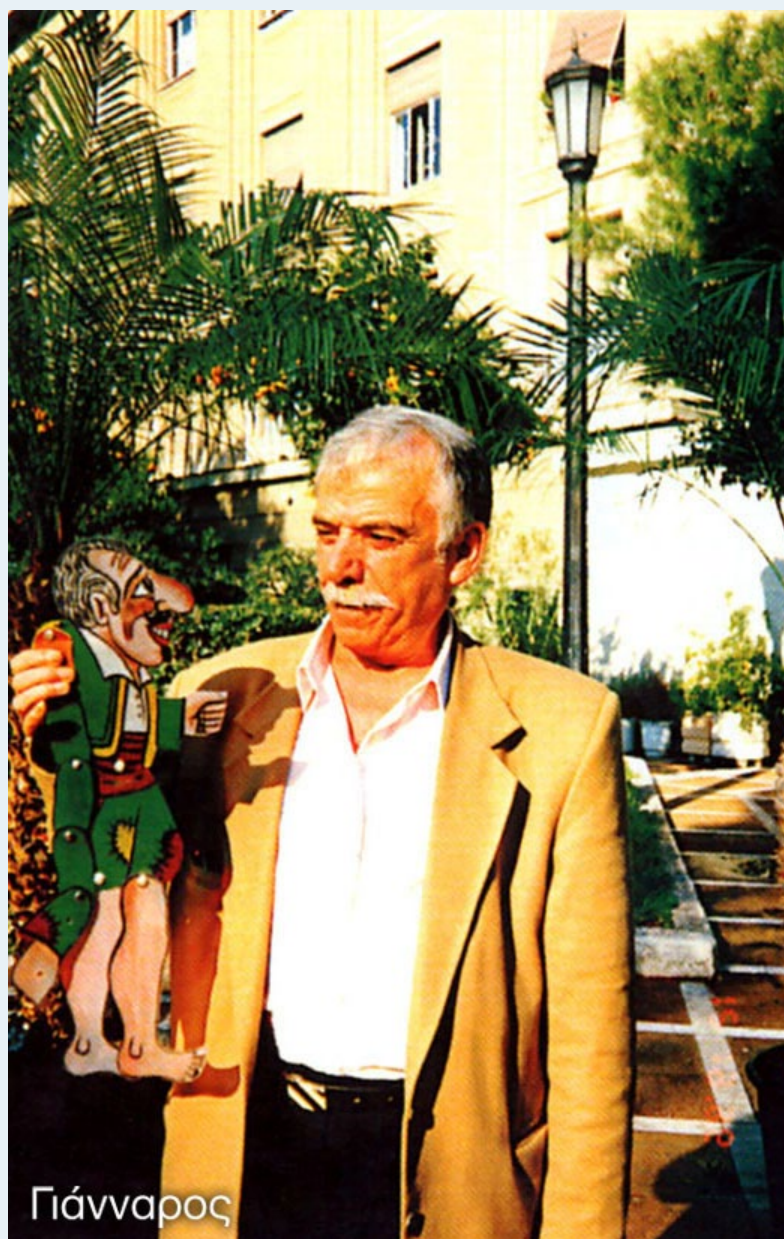
Πάτρα εποχή της Μεταπολίτευσης. Ο λαός της Ελλάδας μετά την «επάρατη επταετία» των δικτατόρων, με νέους αγώνες διεκδικούσε τα ατομικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά του δικαιώματα. Στα πανεπιστήμια της χώρας απαντούσε κανείς ένα διαφορετικό κλίμα έντονης πολιτικοποίησης, αλλά και μια νέα δίψα για μια πολιτιστική ανάταση. Τα νεολογιστικά στέκια της Πάτρας και οι ταβέρνες, πλημύριζαν κάθε βράδυ και μέσα σ' ένα κλίμα συναδέλφωσης, όλοι μαζί «τρελή παρέα», μα καθόλου «μοιραίοι και άβουλοι αντάμα», χάιρονταν και κοινωνούσαν με εκείνα τα υπέροχα τραγούδια που σημάδεψαν και σημαδεύουν το μουσικό πολιτιστικό γίγνεσθαι για δεκαετίες. Μέσα σ' αυτό το κλίμα ενός γενικότερου ενθουσιασμού και ευφροσύνης, αναμφίβολα δύο ονόματα συγκέντρωναν τις λαϊκές προτιμήσεις του φοιτηταριού κι όχι μόνο, ο караγκιοζοπαίκτης Γιάνναρος κι ο λαϊκός τραγουδιστής Μπάμπης Γκολές, ενώ το δικό τους μερίδιο διεκδικούσαν μετά το 1981 και «Τα παιδιά της Πάτρας». Φυσικά «μήτρα» του θεάτρου σκιών η Πάτρα, αξιώθηκε την ίδια εποχή το μπερντέ του Ορέστη, του Νόνιου Αλεξόπουλου, ενώ ο σπουδαίος Βασίλαρος, απόμαχος πια (πέθανε στις 7-1-1979), περνούσε τα πρωινά του στο καφενείο του «Ερρίκου» στην οδό Κολοκοτρώνη. Όμως η αμεσότητα και ο κοινωνικός χαρακτήρας του Γιάνναρου, τον έκανε δημοφιλέστατο στους νέους κι αυτός δεν άφηνε την ευκαιρία να τους χαρίσει σπάταλα πέρα από τις αξέχαστες στιγμές του караγκιόζι του, το γέλιο και τη φιλία του.

Έτυχε τώρα, όπως ο Γιάνναρος έλεγε, να έχει γνωρίσει μπόλικά παιδιά από το τμήμα κοινωνικών λειτουργιών των ΚΑΤΕ Πάτρας. Ανάμεσα τους και η Εύη, συχνή θεατής με την παρέα της των παραστάσεων του Γιάνναρου. Μ' όλο το θάρρος της φιλικής τους σχέσης και του θαυμασμού της προς τον καλλιτέχνη, σαν πήρε το πτυχίο της και πήγε ν' αποχαιρετήσει τον Γιάνναρο, του χάρισε μια ψάθα λέγοντάς του «λένε ότι οι καλλιτέχνες πεθαίνουν στην ψάθα, σου έφερα λοιπόν κι εγώ μία για δώρο». Το γεγονός αυτό χρόνια πολλά μετά, με θυμηδία ξαναθυμήθηκε ο Γιάνναρος και το διηγήθηκε στη γυναίκα μου, που εκείνη την εποχή ήταν φίλη της Εύης.

Όμως το γεγονός αυτό μου θύμισε ένα άλλο παλιότερο γεγονός με πρωταγωνιστή τον «μεγάλο» τον ελληνικών γραμμάτων Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη. Στο τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα και στο έμπα του 20ου στην Αθήνα κυριαρχούσε η μορφή και το έργο, του θεωρούμενου ως πατέρα της σύγχρονης ελληνικής δημοσιογραφίας Βλάση Γαβριηλίδη. Ο Κωνσταντινουπολίτης και με σπουδές στο εξωτερικό Γαβριηλίδης,

εξέδωσε στην Αθήνα το 1880 το περιοδικό «Μη χάνεσαι», που το Νοέμβριο του 1883 το μετέτρεψε σε μια εφημερίδα (Ακρόπολις), που έγραψε ιστορία για τις καινοτομίες της και την ποιότητα της, στα δημοσιογραφικά χρονικά της χώρας. Συνεργάτης του «Μη χάνεσαι» (έγραφε σε συνέχειες το μυθιστόρημα «Οι έμποροι των εθνών») κι αργότερα της Ακρόπολις, ο Παπαδιαμάντης.

Κάποτε ανήμερα της γιορτής του Γαβριηλίδη, ο κυρ' Αλέξανδρος έκανε τη συνηθισμένη στις γιορτές εθιμοτυπική του επίσκεψη. Ανάλογη της καθόλου ανθηρής οικονομικής του κατάστασης ήταν και το καταταλαιπωρημένο ψάθινο καπέλο του (ψαθάκι). Ανάμεσα στους καλεσμένους ήταν κι ένας νεαρός, γόνος πλούσιας οικογενείας, που παρίστανε τον λογοτέχνη χωρίς ταλέντο και δυστυχώς και χωρίς μυαλό κι ευπρέπεια. Σαν αποχώρησε ο Παπαδιαμάντης την πέταξε την εξυπνάδα του. «Ξέρω ότι οι καλλιτέχνες πεθαίνουν στην ψάθα, ψαθάκι όμως να πεθαίνει στα χέρια καλλιτέχνη, πρώτη φορά βλέπω».



Του Μπαρμπούτη τα Καμώματα

Σκίτσα-Κείμενα: Νίκος Μπαρμπούτης

Χμμμ έχω δίλημμα! Τι να
ψοφήσω?
Ας αρχίσω να φωνάζω εγώ...



Φύγε από δω
Χατζατζάρη με
διακόπτεις!

Τι με χτυπάς βρε? Και γιατί
φωνάζεις ματάκια μου?
Κατευθύνεις τον κόσμο προς
τις κάλπες?



Του Μπαρμπούτη τα Καμώματα

Παρόλο που έχω δίλημμα αν πρέπει να ψηφίσω «γκρεμό» ή «ρέμα» δεν φωνάζω γι' αυτό! Φωνάζω στον κόσμο να έρθει να ξεσκάσει, να γελάσει, να ψυχαγωγηθεί και να διασκεδάσει στις παραστάσεις μου!



Και που θα σε βρει
βρε τρομάρα σου;



Του Μπαρμπούτη τα Καμώματα

Όπως κάθε χρόνο στο γηπεδάκι της
πλητείας Αγίου Γεωργίου στην Νέα Ιωνία.
Στο 8ο Φεστιβάλ Θεάτρου Σκιών. Θα είναι
όλη η παρέα μου εκεί! Ελάτε όλοι να
φάμε, να πιούμε και να ξε-εκλογιαστούμε!



Καλὸ καλὸ καίρι...



*Μηνιαία
ηλεκτρονική έκδοση
του Πανελλήνιου Σωματείου
Θεάτρου Σκιών*

okaragkiozismas@gmail.com

